SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 1. oktobra 2009*

V zadevi C-3/08,

katere predmet je sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Tribunal du travail de Nivelles (Belgija) z odločbo z dne 18. decembra 2007, ki je prispela na Sodišče 8. januarja 2008, v postopku

Ketty Leyman

proti

Institut national d'assurance maladie-invalidité (INAMI),

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, T. von Danwitz, sodnik, R. Silva de Lapuerta (poročevalka), sodnica, G. Arestis in J. Malenovský, sodnika,

* Jezik postopka: francoščina.

generalni pravobranilec: M. Poiares Maduro,
sodni tajnik: M.-A. Gaudissart, vodja oddelka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 17. decembra 2008,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za K. Leyman E. Piret, odvetnik,

– za belgijsko vlado L. Van den Broeck, zastopnica,

– za nizozemsko vlado C. Wissels in M. Noort, zastopnici,

– za vlado Združenega kraljestva V. Jackson, zastopnica, skupaj s T. Wardom, barrister,

– za Svet Evropske unije M. Veiga in D. Canga Fano, zastopnika,

– za Komisijo Evropskih skupnosti M. van Hoof in V. Kreuschitz, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 19. februarja 2009

izreka naslednjo

Sodbo

1 Vprašanje za predhodno odločanje se nanaša na člen 40(3) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, kakor je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL 1997, L 28, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 647/2005 z dne 13. aprila 2005 (UL L 117, str. 1; v nadaljevanju: Uredba št. 1408/71), in na združljivosti nekaterih vidikov belgijske zakonodaje na področju invalidskih dodatkov s pravom Skupnosti.

2 Predlog je bil vložen v okviru spora med K. Leyman, belgijsko državljanko, in Institut national d'assurance maladie-invalidité (nacionalni zavod za zdravstveno in invalidsko zavarovanje; v nadaljevanju: INAMI) glede vprašanja, od katerega dne je K. Leyman upravičena do prejemanja invalidskega dodatka.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 Člen 13 Uredbe št. 1408/71 določa:

„1. Ob upoštevanju členov 14c in 14f se za osebe, za katere velja ta uredba, uporablja zakonodaja samo ene države članice. Zakonodaja, ki se uporabi, se določi v skladu z določbami tega naslova.

2. V skladu s členi 14 do 17:

(a) za osebo, zaposleno na ozemlju ene države članice, velja zakonodaja te države, tudi če stalno prebiva na ozemlju druge države članice ali če je registrirani sedež ali poslovna enota podjetja ali posameznika, ki osebo zaposluje, na ozemlju druge države članice;

[…].“

4 Člen 37 Uredbe št. 1408/71 določa:

„1. Zaposlena ali samozaposlena oseba, za katero je zaporedoma ali izmenično veljala zakonodaja dveh ali več držav članic in ki je dopolnila zavarovalne dobe izključno po zakonodaji, v skladu s katero je višina invalidskih dajatev neodvisna od trajanja zavarovalnih dob, prejema dajatve v skladu s členom 39. Ta člen ne vpliva na povečanja pokojnine ali na dodatke za otroke, dodeljene v skladu s poglavjem 8.

2. V Prilogi IV, delu A, so navedene ustrezne zakonodaje iz odstavka 1, ki veljajo na ozemlju posameznih držav članic."

5 Člen 40 Uredbe št. 1408/71 določa:

„1. Zaposlena oseba ali samozaposlena oseba, za katero je zaporedoma ali izmenično veljala zakonodaja dveh ali več držav članic, od katerih vsaj ena ni bila take narave, kot je omenjena v členu 37(1), prejema dajatve po določbah poglavja 3, ki se ustrezno uporabljajo ob upoštevanju določb odstavka 4.

2. Zaposlena ali samozaposlena oseba, ki je nezmožna za delo, kar ima za posledico invalidnost, in za katero velja zakonodaja, navedena v Prilogi IV, delu A, prejema dajatve v skladu z določbami člena 37(1) pod naslednjimi pogoji:

– da izpolnjuje pogoje te zakonodaje ali druge podobne zakonodaje, kadar je to potrebno ob upoštevanju določb člena 38, vendar brez sklicevanja na zavarovalne dobe, dopolnjene po zakonodajah, ki niso navedene v Prilogi IV, delu A, in

– da ne izpolnjuje pogojev, ki so potrebni za pridobitev pravice do invalidskih dajatev po zakonodaji, ki ni navedena v Prilogi IV, delu A, in

– da oseba ne uveljavlja morebitnih zahtevkov za dajatve za starost, ob upoštevanju drugega stavka člena 44(2).

3. (a) Za namene ugotavljanja pravice do dajatev po zakonodaji države članice, ki je navedena v Prilogi IV, delu A, in ki pogojuje dodelitev invalidskih dajatev s tem,

da je oseba prejemala denarne dajatve za bolezen ali je bila določen čas nezmožna za delo, se za zaposleno ali samozaposleno osebo, za katero je veljala taka zakonodaja in ki postane nezmožna za delo, kar ima za posledico invalidnost, v času, ko je zanjo veljala zakonodaja druge države članice, brez poseganja v člen 37(1), upošteva:

(i) doba, med katero je v zvezi z nezmožnostjo za delo po zakonodaji druge države članice oseba prejemala dajatve za bolezen ali je namesto njih še naprej prejemala plačo;

(ii) doba, med katero je v zvezi z invalidnostjo, ki je sledila nezmožnosti za delo, oseba prejemala dajatve v smislu poglavja 2 in 3 te uredbe, dodeljene za invalidnost po zakonodaji druge države članice,

kot če bi bila doba, med katero so bile osebi izplačevane denarne dajatve za bolezen po zakonodaji prve države članice ali med katerimi je bila oseba nezmožna za delo v smislu te zakonodaje.

(b) Pravica do invalidskih dajatev po zakonodaji prve države članice se pridobi bodisi po poteku predhodne dobe prejemanja nadomestila za bolezen, kot zahteva ta zakonodaja, bodisi po poteku predhodne dobe nezmožnosti za delo, kot zahteva ta zakonodaja, vendar ne pred:

(i) dnem pridobitve pravice do invalidskih dajatev iz pododstavka (a)(ii) po zakonodaji druge države članice,

ali

(ii) dnem po zadnjem dnevu, ko je oseba še upravičena do denarnih dajatev za bolezen po zakonodaji druge države članice.

4. Odločitev, ki jo sprejme nosilec države članice v zvezi s stopnjo invalidnosti vlagatelja zahtevka, je zavezujoča za nosilca vsake druge zadevne države članice pod pogojem, da je skladnost med zakonodajami teh držav o pogojih v zvezi s stopnjo invalidnosti priznana v Prilogi V.“

6 V Prilogi IV, delu A, Uredbe št. 1408/71 je belgijski splošni sistem invalidskega zavarovanja naveden na seznamu veljavnih zakonodaj, ki ustrezajo tipu iz člena 37(1), medtem ko luksemburški sistem v ta seznam ni vključen.

7 V Prilogi V te uredbe je priznana skladnost med belgijskim splošnim sistemom invalidskega zavarovanja in sistemom invalidskega zavarovanja za delavce in uslužbence Velikega vojvodstva Luksemburg v delu, ki se nanaša na pogoje v zvezi s stopnjo invalidnosti.

Belgijska in luksemburška zakonodaja

8 Člen 87 belgijskega zakona z dne 14. julija 1994 o obveznem zavarovanju za zdravstveno oskrbo in o nadomestilih (v nadaljevanju: zakon iz leta 1994) določa:

„Upravičenec […], ki je nezmožen za delo […], za vsak delovni dan dobe enega leta, šteto od datuma začetka nezmožnosti za delo […], prejme nadomestilo, imenovano ‚nadomestilo za primarno nezmožnost'."

9 Člen 93 zakona iz leta 1994 določa:

„Če nezmožnost za delo traja dlje kot doba primarne nezmožnosti, se za vsak delovni dan nezmožnosti za delo […] izplača nadomestilo, imenovano ‚nadomestilo za invalidnost'."

10 Po belgijskem pravu invalidska pokojnina ni odvisna od trajanja zavarovalne dobe.

11 Po luksemburškem pravu se po ugotovitvi, da je nezmožnost za delo dokončna ali trajna, pravica do invalidske pokojnine pridobi od prvega dne prenehanja poklicne dejavnosti. Višina invalidske pokojnine je vezana na dolžino zavarovalne dobe.

12 Belgijsko-luksemburška konvencija o socialni varnosti obmejnih delavcev in končni protokol, podpisana v Arlonu 24. marca 1994 in odobrena z zakonom z dne 28. aprila 1995 (Moniteur belge z dne 7. junija 1995, str. 16139), določata, da se za obmejne delavce belgijsko nadomestilo za invalidnost izplača pred iztekom dobe primarne nezmožnosti.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

13 K. Leyman je bila v Belgiji zaposlena od leta 1971 do leta 2003. Od leta 1999 prebiva v Luksemburgu, od avgusta 2003 pa je vključena v luksemburški sistem socialne varnosti.

14 Pristojni luksemburški organi so 8. julija 2005 ugotovili, da je K. Leyman nezmožna za delo od 8. julija 2005 do 29. februarja 2012, ko se bo lahko upokojila. Za zavarovalno dobo, dopolnjeno v Luksemburgu, ji je bilo tako priznano nadomestilo za invalidnost. Pokojnina, ki jo je luksemburški zavod dodelil K. Leyman, znaša 322,83 EUR.

15 Na podlagi zahteve za nadomestilo za invalidnost za zavarovalno dobo, dopolnjeno v Belgiji, ki jo je predložila K. Leyman, ji je INAMI z odločbo z dne 23. junija 2006 dodelil takšno nadomestilo v višini 737,10 EUR mesečno, računano od 8. julija 2006, v skladu, kot je navedel zavod, s členom 40(3)(b) Uredbe št. 1408/71 in členom 93 zakona iz leta 1994.

16 K. Keyman je pri predložitvenem sodišču vložila tožbo zoper navedeno odločbo INAMI, s katero je zahtevala, naj se izplačilo nadomestila za invalidnost, ki ji bilo dodeljeno, obračuna od 8. julija 2005.

17 V teh okoliščinah je Tribunal du travail de Nivelles prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali sta člen 40(3)(b) Uredbe […] št. 1408/71 in člen 93 [zakona iz leta 1994] v nasprotju s členom 18 ES, ker ne dovoljujeta, da se delavcu, ki prebiva in dela v državi tipa A (v tem primeru Belgiji) in se nato preseli v državo tipa B (v tem primeru Veliko vojvodstvo Luksemburg), v prvem letu nezmožnosti za delo dodeli nadomestilo, v katerem se upoštevata delovna doba in doba plačevanja prispevkov v državi tipa A (Belgiji)?

2. Ali sta člen 40(3)(b) Uredbe […] št. 1408/71 in člen 93 [zakona iz leta 1994] v nasprotju s členom 18 ES, ker naj bi delavca, ki prebiva in dela v državi tipa A (v tem primeru Belgiji) in se nato preseli v državo tipa B (v tem primeru Veliko vojvodstvo Luksemburg) ter tako izvršuje pravico do prostega gibanja, diskriminirala s tem, da ne dovoljujeta, da se mu v prvem letu nezmožnosti za delo dodeli nadomestilo, v katerem se upoštevata delovna doba in doba plačevanja prispevkov v državi tipa A (Belgiji)?“

Vprašanji za predhodno odločanje

18 Za uvod je treba ugotoviti, da čeprav se predložitveno sodišče v vprašanjih sklicuje na člen 18 ES, pa za položaj, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, veljata člena 39 ES in 42 ES.

19 Iz predložitvene odločbe in stališč, predloženih Sodišču, je namreč razvidno, da se je K. Leyman v Luksemburg preselila zato, da bi se tam zaposlila.

20 V skladu z ustaljeno sodno prakso je člen 18 ES, ki na splošno določa pravico vsakega državljana Unije do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, še posebej izražen v členu 39 ES v zvezi s prostim gibanjem delavcev (glej sodbi z dne 26. aprila 2007 v zadevi Alevizos, C-392/05, ZOdl., str. I-3505, točka 66, in z dne 11. septembra 2007 v zadevi Hendrix, C-287/05, ZOdl., str. I-6909, točka 61).

21 V teh okoliščinah je treba predloženi vprašanji razumeti tako, da se z njima v bistvu sprašuje, ali je treba člena 39 ES in 42 ES razlagati tako, da z njima ni skladen pogoj, kakršen je ta iz člena 93 zakona iz leta 1994, ki je bil določen v skladu s členom 40(3)(b) Uredbe št. 1408/71, ker zaradi njega oseba, kot je K. Leyman, ki je delala in bivala v Belgiji, kjer se uporablja zakonodaja tipa A, in se nato preselila v drugo državo članico, kjer se uporablja zakonodaja tipa B, nima pravice do nadomestila, ki ga plača pristojni nosilec prve države članice v prvem letu nezmožnosti za delo, in ker se s tem diskriminira delavec, ki izvršuje pravico do prostega gibanja.

22 V zvezi s tem je treba že na začetku opozoriti, da Uredba št. 1408/71 zaradi uskladitve sistemov invalidskega zavarovanja držav članic razlikuje zakonodaje glede na to, ali se za delavca uporabljajo izključno zakonodaje, v skladu s katerimi je višina invalidskih dajatev neodvisna od trajanja zavarovalnih dob (zakonodaje „tipa A“) – kar ustreza položaju, na katerega se nanašajo členi od 37 do 39 te uredbe – ali pa se uporabljajo bodisi izključno zakonodaje, v skladu s katerimi je višina dajatev odvisna od trajanja teh dob (zakonodaja „tipa B“), bodisi zakonodaje obeh tipov – kar ustreza položaju, na katerega se nanaša člen 40 te uredbe.

23 Delavci, ki so v položaju iz člena 40 Uredbe št. 1408/71, so upravičeni do invalidskih dajatev v skladu z določbami te uredbe o starosti in smrti, ki se uporabljajo po analogiji.

24 Čeprav iz sistema, ki je določen za delavce, ki so v položaju iz členov od 37 do 39 Uredbe št. 1408/71 izhaja – za namene, upoštevne v obravnavani zadevi – da le ena država članica v skladu s svojim pravnim redom ugotovi obstoj pravice do invalidskih dajatev in jih izplača, pa iz sistema, ki je določen za delavce, ki so v položaju iz člena 40 te uredbe, načeloma izhaja, da je treba postopke v zvezi z izplačilom invalidske dajatve opraviti glede na vse zakonodaje, ki so se uporabljale za delavca, in da delavec po potrebi od vsake zadevne države članice prejme invalidsko dajatev, ki se izračuna v skladu s pravili iz člena 46 te uredbe glede na zavarovalno dobo, dopolnjeno po njeni zakonodaji.

25 Ker sta se v postopku v glavni stvari za tožečo stranko uporabljali zakonodaja tipa A, to je belgijski sistem invalidskega zavarovanja, in zakonodaja tipa B, to je luksemburški sistem invalidskega zavarovanja, sta pristojni belgijski in luksemburški organ – ki sta lahko določila mesečni znesek invalidske dajatve, ki sicer med strankama v postopki v glavni stvari ni sporen – v skladu s členom 46 Uredbe št. 1408/71 izračunala in izplačala to dajatev.

26 Vendar pa se ne strinjata glede datuma, od katerega je treba izplačevati invalidske dajatve, ki so dolgovane v Belgiji.

Belgijski sistem zdravstvenega in invalidskega zavarovanja in nadomestilo za primarno nezmožnost

27 Iz predložitvene odločbe in stališč, predloženih Sodišču, zlasti teh, ki jih je predložila belgijska vlada, je razvidno, da je v Belgiji veljavno zdravstveno in invalidsko zavarovanje urejeno znotraj enega sistema, tako da se za delavca, ki je postal nezmožen za delo, najprej uporabi ureditev za začasno nezmožnost za delo, šele po določeni dobi pa ureditev, ki zajema dolgotrajno ali trajno popolno ali delno nezmožnost za delo.

28 Zlasti v Belgiji se za delavca, ki je nezmožen za delo, sprva uporablja ureditev zdravstvenega zavarovanja, in sicer eno leto, v katerem prejema nadomestilo, imenovano nadomestilo za „primarno nezmožnost“. Nato, torej po izteku te dobe, se za delavca, če je še vedno nezmožen za delo, uporabi ureditev invalidskega zavarovanja in ta prejema nadomestilo za invalidnost.

29 V tem sistemu torej ni razlikovanja glede na stanje delavca med začasno nezmožnostjo, kakršna je bolezen, in trajno nezmožnostjo, kakršna je invalidnost. Razlika med začasno nezmožnostjo in invalidnostjo je le v tem, da zadnja pomeni podaljšanje položaja nezmožnosti delavca čez dobo enega leta.

30 Nasprotno pa se v luksemburškem sistemu razlikuje med zdravstvenim in invalidskim zavarovanjem, tako da če je pri delavcu ugotovljena začasna nezmožnost, se zanj uporabi ureditev zdravstvenega zavarovanja, na podlagi katere ima pravico do nadomestil za bolezen, če pa je ugotovljena dokončna ali trajna invalidnost, pa ureditev invalidskega zavarovanja, na podlagi katere ima pravico do nadomestil za invalidnost.

31 Iz tega izhaja, da v sistemih, v katerih sta zdravstveno in invalidsko zavarovanje združena kot v Belgiji, priznanje invalidnosti ni predvideno pred iztekom predhodne dobe nezmožnosti in da zato takšno priznanje v drugih državah, kot je Veliko vojvodstvo Luksemburg, lahko povzroči težave pri usklajevanju sistemov socialne varnosti, kadar je treba, kot v postopku v glavni stvari, na podlagi členov 40 in 46 Uredbe št. 1408/71 opraviti postopke v zvezi z izplačilom dajatev ob upoštevanju različnih sistemov.

32 Čeprav se po luksemburški zakonodaji pravica do nadomestila za invalidnost pridobi od prvega dne nezmožnosti za delo, se po belgijski zakonodaji tako nadomestilo izplača šele po izteku enoletne dobe, med katero delavec, ki prebiva v Belgiji in je nezmožen za delo, prejema nadomestilo za primarno nezmožnost.

33 Vendar pristojni belgijski organi menijo, da je v takih položajih člen 40(3)(b) Uredbe št. 1408/71 treba razlagati tako, da se pravica do belgijskih invalidskih dajatev pridobi šele po izteku enoletne dobe primarne nezmožnosti. Poleg tega ti organi delavcu ne priznajo nadomestila za navedeno nezmožnost.

Člen 40(3) Uredbe št. 1408/71

34 Treba je poudariti, da se člen 40(3) nanaša na položaj delavca – za katerega se v neki državi članici uporablja zakonodaja tipa A, ki za dodelitev invalidskih dajatev določa pogoj, da je oseba določen čas prejemala denarne dajatve za bolezen ali je bila nezmožna za delo – kadar postane nezmožen za delo, kar ima za posledico invalidnost, zanj pa velja zakonodaja druge države članice.

35 Uskladitev iz te določbe določa, prvič, da se upošteva doba, med katero je delavec zaradi nezmožnosti za delo po zakonodaji druge države članice prejemal bodisi denarne dajatve za bolezen ali je še naprej prejemal plačo bodisi dajatve za invalidnost, ki je sledila tej nezmožnosti za delo, kot da bi šlo za dobo, med katero so mu bile izplačevane denarne dajatve za bolezen po zakonodaji prve države članice ali med katero je bil nezmožen za delo v smislu te zakonodaje (člen 40(3)(a) Uredbe št. 1408/71).

36 Drugič, določeno je, da se pravica do invalidskih dajatev po zakonodaji prve države članice pridobi bodisi po izteku predhodne dobe prejemanja nadomestila za bolezen bodisi po izteku predhodne dobe nezmožnosti za delo, kot zahteva ta zakonodaja, vendar ne pred dnem pridobitve pravice do dajatev za invalidnost, ki je sledila nezmožnosti za delo, po zakonodaji druge države članice, ali dnem po zadnjem dnevu, ko je oseba še upravičena do denarnih dajatev za bolezen po zakonodaji druge države članice (člen 40(3)(b) Uredbe št. 1408/71).

37 Gre torej za različna tipa uskladitvenih pravil.

38 Po eni strani se s pravilom iz člena 40(3)(a) Uredbe št. 1408/71 poenotijo in združijo dogodki, do katerih je prišlo med dobo, dopolnjeno po zakonodaji druge države članice, zato da bi se preverilo, ali so izpolnjeni pogoji, ki so v zakonodaji prve države članice določeni za pridobitev pravice do invalidskih dajatev.

39 Po drugi strani pravilo iz člena 40(3)(b) Uredbe št. 1408/71 določa rok za pridobitev pravice do invalidskih dajatev v prvi državi članici, s tem da ji zlasti daje možnost, da za

pridobitev teh dajatev določi pogoj, izteka predhodne dobe, med katero je bila oseba bodisi nezmožna za delo bodisi je prejemala denarne dajatve za bolezen, to možnost pa je belgijski zakonodajalec uporabil tako, da je v členu 93 zakona iz leta 1994 določil, da mora pred pridobitvijo pravic do teh dajatev preteči enoletna doba primarne nezmožnosti.

Prosto gibanje delavcev

40 Kar zadeva prosto gibanje delavcev, je treba opozoriti, da člen 42 ES dopušča razlike med sistemi socialne varnosti različnih držav članic in s tem razlike v pravicah oseb, ki v teh državah delajo. Člen 42 ES torej ne vpliva na vsebinske in postopkovne razlike med temi sistemi (glej sodbi z dne 7. februarja 1991 v zadevi Rönfeldt, C-227/89, Recueil, str. I-323, točka 12, in z dne 5. oktobra 1994 v zadevi van Munster, C-165/91, Recueil, str. I-4661, točka 18).

41 Vendar velja, da namen člena 39 ES ne bi bil dosežen, če bi delavci zaradi izvrševanja pravice do prostega gibanja izgubili koristi socialne varnosti, ki jim jih zagotavlja zakonodaja ene države članice. Taka posledica bi lahko odvrnila delavca Skupnosti od izvrševanja pravice do prostega gibanja in bi zato pomenila oviranje te svoboščine (glej sodbo z dne 4. oktobra 1991 v zadevi Paraschi, C-349/87, Recueil, str. I-4501, točka 22, in zgoraj navedeno sodbo van Munster, točka 27).

42 Vendar je treba v obravnavani zadevi opozoriti, da čeprav se v členih 87 in 93 zakona iz leta 1994 ne razlikuje med delavci, ki so izvrševali svojo pravico do prostega gibanja, in tistimi, ki je niso, so zaradi uporabe tega člena za delavce, ki so v enakem položaju kot tožeča stranka v postopku v glavni stvari, ti delavci v prvem letu kljub temu v slabšem položaju kot delavci, ki so prav tako dokončno ali trajno nezmožni za delo, niso pa izvrševali svoje pravice do prostega gibanja.

43 Če imajo ti delavci pravico do nadomestila za primarno nezmožnost v Belgiji, pa K. Leyman v Luksemburgu nima pravice niti do tega nadomestila niti do drugega temu ustreznega nadomestila, saj v tej državi članici že prejema invalidske dajatve.

44 Poleg tega, če se nadomestilo za invalidnost za delovno dobo v Belgiji in za prispevke, vplačane v tej državi članici, začne izplačevati šele po izteku enoletne dobe primarne nezmožnosti, uporaba členov 87 in 93, ki jo zagovarjajo pristojni belgijski organi, povzroči, da se, kar zadeva prvo leto nezmožnosti, prispevki za socialno varnost delavcev, ki so v takem položaju kot K. Leyman, ne povrnejo.

45 V zvezi s tem je Sodišče odločilo, da Pogodba ES delavcu ne zagotavlja, da bo razširitev njegovih dejavnosti v več držav članic ali njihov prenos v drugo državo članico na področju socialne varnosti nevtralen. Ob upoštevanju različnosti zakonodaj o socialni varnosti držav članic bi lahko imela taka razširitev ali tak prenos, odvisno od posameznega primera, prednosti ali slabosti za delavca z vidika socialne varnosti. Iz tega izhaja, da je tudi v primerih, ko je njena uporaba manj ugodna, taka zakonodaja v skladu z določbami členov 39 ES in 43 ES, če za zadevnega delavca ni neugodna v primerjavi s tistimi, ki opravljajo vse dejavnosti v državi članici, v kateri se uporablja, ali v primerjavi s tistimi, ki so bili tam že prej obdavčeni, in če ne pripelje do nepovratnega vplačila prispevkov za socialno varnost (glej sodbi z dne 19. marca 2002 v združenih zadevah Hervein in drugi, C-393/99 in C-394/99, Recueil, str. I-2829, točka 51, in z dne 9. marca 2006 v zadevi Piatkowski, C-493/04, ZOdl., str. I-2369, točka 34).

46 Vendar, če bi v okoliščinah, kakršne so v postopku v glavni stvari, zaradi uporabe členov 87 in 93 zakona iz leta 1994, ki jo zagovarjajo pristojni belgijski organi, delavcu, ki je izvrševal svojo pravico do prostega gibanja, v prvem letu nezmožnosti ne bi bila dodeljena katera koli dajatev, je treba ugotoviti, da je taka uporaba v nasprotju s pravom Skupnosti, saj po eni strani tega delavca postavlja v slabši položaj v primerjavi z delavci,

ki so prav tako trajno nezmožni za delo, vendar niso izvrševali te pravice, in po drugi strani pripelje do nepovratnega vplačila prispevkov za socialno varnost.

47 Prav tako je treba znova opozoriti, da ker je v skladu s členom 40(4) Uredbe št. 1408/71 skladnost pogojev v zvezi s stopnjo invalidnosti med splošnima sistemoma invalidskega zavarovanja Belgije in Luksemburga potrjena v Prilogi V Uredbe št. 1408/71, odločba, ki so jo sprejeli pristojni luksemburški organi, zavezuje tudi pristojne belgijske organe.

48 V obravnavani zadevi ima enaka uporaba sporne nacionalne zakonodaje za delavca migranta in delavca, ki ni migrant, nepredvidljive posledice, ki so težko združljive z namenom člena 39 ES, izhajajo pa iz dejstva, da pravico do nadomestila za invalidnost delavca migranta, kot izhaja iz točk od 28 do 33 te sodbe, urejata dve različni zakonodaji (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo van Munster, točka 30).

49 Kadar obstaja taka razlika med zakonodajama, so pristojni nacionalni organi v skladu z načelom lojalnega sodelovanja iz člena 10 ES zavezani, da za uresničitev namena člena 39 ES uporabijo vsa razpoložljiva sredstva (glej zgoraj navedeno sodbo van Munster, točka 32).

50 Glede na navedeno je treba na predloženi vprašanji odgovoriti, da je treba člen 39 ES razlagati tako, da nasprotuje temu, da pristojni organi neke države članice uporabijo nacionalno zakonodajo, ki v skladu s členom 40(3)(b) Uredbe št. 1408/71 za dodelitev pravice do invalidskih dajatev določa pogoj izteka enoletne dobe primarne nezmožnosti, če je posledica te uporabe, da delavec migrant plača prispevke za socialno varnost, ki se ne povrnejo, in je zato v slabšem položaju kot delavec, ki ni migrant.

Stroški

51 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

Člen 39 ES je treba razlagati tako, da nasprotuje temu, da pristojni organi neke države članice uporabijo nacionalno zakonodajo, ki v skladu s členom 40(3)(b) Uredbe št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, kakor je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996, kakor je bila spremenjena z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 647/2005 z dne 13. aprila 2005, za dodelitev pravice do invalidskih dajatev določa pogoj izteka enoletne dobe primarne nezmožnosti, če je posledica te uporabe, da delavec migrant plača prispevke za socialno varnost, ki se ne povrnejo, in je zato v slabšem položaju kot delavec, ki ni migrant.

Podpisi